

La biotecnologia a Catalunya. Un èxit amb història

Pere Puigdomènech. Membre de la Secció de Ciències Biològiques de l'IEC

L'informe Biocat del 2016 ens descriu un sector basat en les ciències de la vida que representaria el 7 % del PIB català. Si pensem que l'agricultura hi contribueix amb un 0,9 %, ens adonarem de la magnitud del que això significa. Les dades ens mostren un sector amb una dinàmica que dura més de trenta anys.

Si bé les biotecnologies són tan antigues com la mateixa societat humana i l'ús d'organismes vius o parts d'ells per a obtenir béns i serveis (una de les definicions clàssiques de la biotecnologia) ha estat constant durant el segle XX, és el desenvolupament de les ciències de la vida que es produeix a partir dels anys setanta quan parlem de la biotecnologia moderna. En aquest moment apareixen un conjunt d'aproximacions bioquímiques, microbiològiques i fins i tot físiques que donen lloc a metodologies moleculars que obren noves perspectives d'aplicacions en diferents àmbits. La biotecnologia esdevé una prioritat per a la recerca en molts països, i ho ha estat també a casa nostra.

La fita de l'any 1985 marca l'entrada de l'Estat espanyol a les comunitats europees. En aquest moment Europa tot just comença a definir una política científica i entre les primeres accions es troben programes amb acrònims com BEP, BAP o BRIDGE, que coordinen les accions de suport a la recerca en biotecnologia entre el 1982 i el 1991. Al mateix temps, s'aprova la primera llei de la ciència de l'Estat, que inclou un «pla nacional» en què la biotecnologia és una de les primeres prioritats en ser definides. A Catalunya, la incipient política científica del Govern de la Generalitat també aposta per la biotecnologia i es posa en marxa, cap al 1988, un pla d'estímul a la biotecnologia (PEBEC) que duu a terme accions de formació, estímul i coordinació al sector. El primer centre de referència —accions de coordinació de la recerca— és també el dedicat a la biotecnologia. Agrupa equips de recerca en biologia molecular, microbiologia, enginyeria química i química orgànica de diferents institucions i entre les seves funcions hi havia la d'estimular la col·laboració entre els equips. En forma de xarxa de referència, aquesta activitat continua fins a l'actualitat. L'any 2006 es crea Biocat, com a acció de coordinació i estímul de la biotecnologia a Catalunya, que, en particular, identifica la bioregió com a clúster d'empreses i centres de recerca. Cal parlar també de les accions de formació, entre les quals destaquen la primera llicenciatura en biotecnologia, que posa en marxa la Universitat Autònoma de Barcelona com a títol propi abans que sigui reconegut a l'Estat, el 2003. Actualment, s'ofereixen graus de biotecnologia en la major part de les universitats catalanes i segueix essent un ensenyament atractiu per als estudiants.

L'efecte d'aquestes accions és l'extensió de la recerca en biotecnologia en els centres públics i l'informe Biocat identifica vuitanta-nou entitats de recerca, però també en l'àmbit industrial. L'informe parla de set-centes trenta-quatre empreses. Algunes d'elles són empreses ben consolidades que van néixer amb la biotecnologia, com pot ser el cas de Biokit o Lipotec. Altres són empreses de sectors com el farmacèutic, però també veterinari, de llavors o de medi ambient que han adoptat tècniques biotecnològiques. I hi ha, sense dubte, empreses de serveis, les últimes de les quals estan basades en el tractament de dades i la bioinformàtica i un gran nombre de start-ups en diferents entorns universitaris. Es tracta d'un teixit industrial basat en accions d'estímul i formació que han durat més de trenta anys. Quan se sembla i es té cura del que s'ha sembrat, és quan es poden obtenir bones collites.

Articles

La biotecnologia a Catalunya. Un èxit amb història

Pere Puigdomènech. Membre de la Secció de Ciències Biològiques de l'IEC

«L'informe Biocat del 2016 ens descriu un sector basat en les ciències de la vida que representaria el 7 % del PIB català. Si pensem que l'agricultura hi contribueix amb un 0,9 %, ens adonarem de la magnitud del que això significa»

Butlletins anteriors

Institut d'Estudis Catalans. Carrer del Carme, 47. 08001 Barcelona.
Telèfon +34 932 701 620. Fax +34 932 701 180. comunicacio@iec.cat - Informació legal

[Subscriure-us](#) o [Donar-vos de baixa](#)